

SCENARIUSZ LEKCJI OTWARTEJ

Temat: Urzekające rzęsy żaby Bożenki – pisownia wyrazów z rz-ż.

Nauczyciel uczący: mgr Agnieszka Szwedzik

Przedmiot : język polski

Klasa: 5a

Termin: 21.02.2018 r.

Cele lekcji:

- uczeń zna podstawowe zasady pisowni wyrazów z rz i ż,
- stosuje poznane zasady ortograficzne,
- ilustruje poznane reguły,
- tworzy wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię wyrazów z rz i ż,
- wskazuje wyrazy z rz i ż niewymiennym,
- uzupełnia poprawnie tekst z luką,
- korzysta ze słownika ortograficznego lub słownika języka polskiego,
- tworzy własne wypowiedzi, stosując poznane reguły ortograficzne.

Metody:

- praca z tekstem, praca ze słownikiem
- pogadanka
- rozmowa kierowana
- zabawa edukacyjna
- działania praktyczne z aktywną tablicą.

Środki dydaktyczne:

- plansza edukacyjna „Ortografia dla każdego”;
- zasady ortograficzne – pisownia rz i ż (kopia dla każdego ucznia do wklejenia w zeszyte);
- karty pracy dla uczniów;
- słowniki ortograficzne;
- ćwiczenia interaktywne (www.epodreczniki.pl);
- tablica interaktywna.

Literatura pomocnicza:

- Markowski Andrzej, Język polski. Poradnik, wyd. Wilga, Warszawa 2004.
- Słownik ortograficzny języka polskiego, red. A. Markowski, wy. Wilga, Warszawa 2000.

PRZEBIEG LEKCJI

Faza wprowadzająca

1. Czynności organizacyjne: sprawdzenie obecności, zapisanie tematu lekcji, podanie celu lekcji.
2. Rozdanie słowników ortograficznych – po jednym na ławkę.
3. Wywieszenie planszy ortograficznej w widocznym miejscu oraz rozdanie każdemu uczniowi notatki do wklejenia w zeszyte – reguły ortograficzne, do których będą sięgać w czasie lekcji wg potrzeb.

Faza realizacyjna

1. Uczniowie wykonują ćwiczenia 1., 2., 3. z zasobów e-podręcznika kl. 5 na tablicy interaktywnej:

- 1) W ciągach wyrazowych znajdź wyrazy z rz niewymiennym i wypisz je do zeszytu,
np. talerz molokalendarz stół rzemień palec burzaka tmasa tchórz rzurząd
- 2) Z czterema słowami z ćw.1. ułóż zdania.
- 3) Odgadnij na podstawie definicji nazwy roślin z rz-ż (*róża, rzodkiewka, ryż, żyto, orzech, rzepa, jeżyna*)

2. Uczniowie otrzymują karty pracy z ćwiczeniami do uzupełniania, które są również aktywne na tablicy.

Ćw. 4. Dopisz do podanych wyrazów takie słowa pokrewne, aby zachodziła wymiana r na rz, zwróć uwagę na wskazówki w nawiasach.

orli - (rzeczownik)
lekarzka - (rzeczownik)
wiatr - (przymiotnik)
jutro - (przymiotnik)
chmura - (czasownik)
wzór - (przymiotnik)
wiara - (czasownik)
para - (przymiotnik)
otwór - (czasownik)
góra - (przymiotnik)
proporczyk - (rzeczownik)
mądry - (rzeczownik)
gorycz - (przymiotnik)

Ćw. 5. Dopisz do podanych wyrazów takie formy przypadków, żeby zachodziła wymiana r na rz.

starca (M.l.p).....
karła (M.l.p.)
komar (Msc.l.p)
futro (Msc.l.p)
bazar (Msc.l.p)
skóra (Msc.l.p)
szyfr (Msc.l.p)
biuro (Msc.l.p)
kora (Msc.l.p)
dziura (Msc.l.p)
ster (Msc.l.p)
wór (Msc.l.p)

Ćw. 6. Znajdź w słowniku ortograficznym po 3 wyrazy rozpoczynające się podanymi literami i wypisz je: brz, drz, grz, chrz, krz, wrz, prz

Ćw. 7. Sprawdź w słowniku ortograficznym pisownię podanych wyrazów i zapisz je w kolejności alfabetycznej.

uj_eć, spoj_eć, wej_eć, zaj_eć

Ćw. 8. Uzupełnij podane związki frazeologiczne wyrazami z rz po j. Czy wiesz, co znaczą?

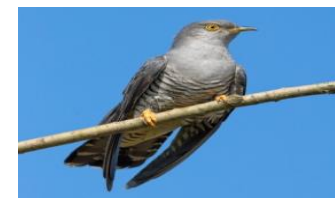
_____ światło dzienne /ujrzeć/

_____ śmierci w oczy /zajrzeć/

Zakochać się od pierwszego ____/wejrzania/

Ćw. 9. Rozpoznaj obiekty przedstawione na zdjęciach. Połącz w pary teksty z ilustracjami na tablicy – przeciągnij napis pod zdj.

a)gżegżółka b) bukszpan c) piegża

Ćw. 10. Rozsypanka sylabowa – kto ułoży najwięcej wyrazów z ż (czas 2-3 min.).

żar łok ży czek żył łą żar żół cik żu zny żo ty żu
gjel żo ża ba ży chwa ka dek żu żół ży nierz lu to
żółt żu czyć ło na żół zja wik ża ko rek ża wa raw

Ćw. 11. Dopisz do podanych wyrazów takie słowa pokrewne, aby zachodziła wymiana ż .

może -, ważyć -
niższy -, wstążka -
papużka -, mrozę -
potężny -, rożek -
Boże -, służyć -
bliższy -, książka -
nóżka -, grożę -
mężny -, pierożek -

[jeśli starczy czasu]

Ćw. 13. Z zasobów e-podręcznika kl. 5 - odszyfrujcie ukryte wyrazy i dopasujcie je do definicji.

Faza podsumowująca

1. Uzupełnij podany tekst, wstawiając odpowiednio rz lub ż.

U rz ekające rz ęsy ż aby Bo ż enki

Ka ż dy wyobra ż a sobie, ż e smoki najchętniej po ż erają g rz eczne i potulne owieczki.
W okolicach ż migrodu ż ył jednak smok G rz ego rz ,
któremu mdła baraninka po prostu zb rz ydła.
Poprosił zap rz yżnionego nietope rz a o radę.
Ten podpowiedział zmianę diety: świe ż e o rz echy,
ostre rz odkiewki, ż ytni chleb, a na deser ż abki.
G rz ego rz uwie rz ył i wyruszył nazajut rz w podró ż do Rz eszowa,
poniewa ż rz eszowskie ż aby mają najznakomitszy smak.
Rozej rz ał się po okolicznych bagnach, t rz cinach, łąkach
i zat rz ymał się na g rz ąskich mokradłach.
Ju ż , ju ż miał rz ucić się na najbli ż ej skaczącą rz ekotkę,
gdy nagle dost rz egl jej u rz ekające rz ęsy, kształtne usta i zgrabne nó ż ki.
Zrozumiał, ż e pisane mu jest ż ycie p rz y jej boku.
Niecو strwo ż ona ż abka Bo ż enka zadr ż ała, ale p rz yjęła oświadczyńny
potę ż nego gada i po ż egnąła się ze swoimi mniej odwa ż nymi towa rz yszkami.
Smok i ż abka wiedli potem ż ycie długie i szczęśliwe, bez bu rz liwych zda rz eń.
Bo ż enka wprowadziła mał ż onkowi urozmaiconą dietę ja rz ynową,
która zmieniła G rz ego rz a w po rz ądne jarosza.

2. Wpisz do tabeli przykłady wyrazów z tekstu powyżej - do odpowiednich rubryk.

rz wymienne	rz niewymienne	rz po spółgł.	ż wymienne	ż niewymienne	ż po l, ł, m, r

3. Zadanie pracy domowej

Ułóż krzyżówkę, w której hasłem głównym jest rzeczownik z rz lub ż wymiennym. Uwaga! Każdy wyraz wpisany do krzyżówki również musi zawierać rz lub ż.